

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Leusden, 21 mei 2021.

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, beste Kamerleden,

De grote steden in ons land met voorheen gemeentelijke beroepsbrandweerkorpsen kregen door de vorming van veiligheidsregio's en de regionalisering van de brandweer plotseling een groot potentieel met goed opgeleide brandweervrijwilligers uit kleinere gemeenten in hetzelfde gebied binnen dezelfde organisatie.

Al snel werden deze vrijwilligers ingezet om bij krapte de gaten in de roosters van de 24-uursdienst op te vullen en zo ontstond het begrip 'gekazerneerde vrijwilliger'.

Later werden ook kazernes waar de druk vanwege het grote aantal meldingen door oprukkende verstedelijking toenam veranderd van vrije instroom naar gekazerneerd. Ook hier werd regelmatig gekozen voor gekazerneerde vrijwilligers.

Behalve het gemak van het kunnen inzetten van grote groepen vrijwillige brandweermensen die daardoor meer ervaring opdeden was het ook een financieel vriendelijke oplossing. Deze "vrijwilligers" deden hetzelfde werk op de kazerne als de beroeps medewerkers maar zij ontvingen een vrijwilligersvergoeding in plaats van een salaris en de veiligheidsregio hoefde ook geen premies voor pensioen en alle andere bij personeel horende afdrachten te doen.

Daar waar de paraatheid een probleem was (te weinig vrijwilligers die naar de kazerne komen bij een brandmelding of de vrees hiervoor) werd gekozen voor een consignatie model. Vrijwilligers kregen een kleine vergoeding en in ruil daarvoor moesten zij dan gegarandeerd beschikbaar zijn en opkomen naar de kazerne en daarmee was de paraatheid weer gegarandeerd.

In beide vormen, gekazerneerd en geconsigneerd vrijwillig vervalt het elementaire recht van de vrijwilliger om ervoor te kiezen niet op te komen wanneer hij / zij wordt opgeroepen.

Zo verdween het heldere verschil tussen de vrijwilliger die bij alarmering vrij instroomt naar de kazerne en de beroepsbrandweermensen die volgens een vooraf vastgesteld rooster dienst draaien op een brandweerkazerne.

Daarom werd bij het onderhandelingsakkoord over de modernisering van de rechtspositie van brandweervrijwilligers in 2009 door de VNG en beroepsbonden overeengekomen onderzoek te laten doen naar de positionering van de brandweervrijwilliger ten opzichte van de in het land gehanteerde bedrijfsvoeringsmodellen voor de inzet van vrijwilligers.

Uit dit onderzoek kwam in 2011 de aanbeveling om expliciet onderscheid te maken tussen vrijwilligers en parttimers en de beloningstructuur voor parttimers in lijn te brengen met die van beroepspersoneel.

Helaas blijken er nu nog steeds een aantal negatieve aspecten aan dit "slimme" systeem te kleven:

- Gelijk werk wordt niet gelijk beloond en het systeem is daardoor feitelijk in strijd met het gelijkheidsbeginsel verankerd in het Europees recht.
- Wanneer een vrijwilliger die voor zijn levensonderhoud afhankelijk is geworden van de "vrijwillige" kazerne dienst ziek wordt of een ongeval krijgt, dan vallen zijn inkomsten weg zonder aanspraak te kunnen maken op doorbetaling of een andere financiële regeling.

Om de verschillen weer voldoende groot te maken om zo in lijn te zijn met het Europees recht is nu een denkrichting bedacht met 4 bouwstenen:

- Verplicht (beroeps) Niet verplicht (vrijwillig)
Kazernerig en consignatie is dan alleen mogelijk als beroep, niet vrijwillig
- Onderscheid in type repressieve taken

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Vrijwillig maximaal 1 specialistische taak
Beroeps tenminste 3 specialistische taken

- Taken Beroepspersoneel worden breder dan alleen repressief.
- Opleidingsduur verschilt

De VBV vindt dat het onderscheid niet moet worden gemaakt door te differentiëren in taken maar door weer een zuiver onderscheid te maken in de manier waarop wij aan het werk gaan. Kortom; het uitvoeren van de aanbevelingen uit 2011.

De beroeps / parttimers volgens een vooraf vastgesteld rooster met een daarbij horend salaris en de verplichting op het werk te komen.

De vrijwilliger op basis van vrije instroom opkomen bij alarmering met de mogelijkheid om ondanks het alarm ervoor te kiezen niet naar de brandweer te gaan.

Hiermee keren we terug naar de oorspronkelijke situatie en waarmee tevens wordt voldaan aan de uitgangspunten van de eerste bouwsteen.

Als vrijwilligers ervoor kiezen om naast het zijn van Brandweer Vrijwilliger in hun woonplaats ook een parttime dienstverband aan te gaan voor het doen van kazernediensten dan is dat prima maar wel iets totaal anders.

Wij voelen ons in dit pleidooi gesteund door de wetenschappers Boogerd en Cuyvers.
(Trouw d.d. 13 maart 2021)

Als dan later alsnog mocht blijken dat grotere verschillen tussen beroeps en vrijwillig dienen te worden aangebracht dan kan dat zonder dat een goed werkend systeem al bij voorbaat volledig op de schop wordt genomen. Al was het maar omdat branden en ongevallen zich voordoen in zowel plaatsen met beroeps- en vrijwillige brandweer.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers
Marcel Dokter